ПАЁМИ ДОНИШКАДА
АНВОРИ ИЛМ
ТАФАККУРИ ТАЪРИХ
Нашри муштарак

ВЕСТНИК ИНСТИТУТА
СВЕТОЧ НАУКИ
ПОЗНАНИЕ ИСТОРИИ
Объединненый выпуск

INSTITUTE BULLETIN
LIGHT OF SCIENCE
KNOWLEDGE OF HISTORY
Combined release

2022, № 2. Ҷилди 1.

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШКАДАИ ОМӮЗГОРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР ШАҲРИ ПАНҶАКЕНТ

ПАЁМИ ДОНИШКАДА
АНВОРИ ИЛМ
ТАФАККУРИ ТАЪРИХ
Нашри муштарак

ВЕСТНИК ИНСТИТУТА
СВЕТОЧ НАУКИ
ПОЗНАНИЕ ИСТОРИИ
Объединненый выпуск

INSTITUTE BULLETIN
LIGHT OF SCIENCE
KNOWLEDGE OF HISTORY
Combined release

2022, № 2. Ҷилди 1.

**ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШКАДАИ ОМӮЗГОРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР ШАҲРИ ПАНҶАКЕНТ**

МАВОДИ

Анҷумани илмӣ-амалии байналмиллалии “Хонишҳои IV – уми Артуч” бахшида ба Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ, ҳамчунин барномаи Даҳсолаи байналмилалии амал “Об барои рушди устувор, барои солҳои 2018-2028”, “Масоили мубрами илмҳои педагогӣ, иҷтимоӣгуманитарӣ ва фанҳои дақиқ дар замони муосир”, 11-14 июли соли 2022 дар Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар шаҳри Панҷакент

МАТЕРИАЛЫ

Научно-практической международной конференции “IV - е Артучовские чтения”, посвященная Годам развития села, туризма и народных ремесел, также Программы десятилетия действий «Вода для устойчивого развития 2018-2028 гг.», «Актуальные вопросы филологических, оциальногуманитарных и естественных наук в современное время», 11-14 июля 2022 года в Таджикском педагогическом институте в городе Пенджикент

MATERIALS

scientific-practical international conference “IV Artuchians Readings”, dedicated to the Years of Rural Development, Tourism and Folk Crafts, as well as the Decade of Action Program “Water for Sustainable Development 2018-2028”, “Actual Issues of Philological, Social Humanitarian and Natural Sciences in the Modern time", July 11-14, 2022 at the Tajik Pedagogical Institute in the city of Penjikent

Панҷакент - 2022

МУАССИС:
Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар шаҳри Панҷакент

Паёми донишкада, Анвори илм, Тафаккури таърих, 2022, № 2.1. – Панҷакент, 2022. – 482 с.

Вестник института, Светоч науки, Познание истории, 2022, № 2.1. – Пенджикент, 2022. – 482 с.

Institute ulletin, Light of science, Knowledge of history, 2022, № 2.1.– Penjikent, 2022. – 482 s.

Ҳайати таҳририя метавонад бо баъзе фикр ва хулосаҳои муаллифон мувофиқ набошад. Ба дурустии иқтибос, ҳаволаву пайнавиштҳо, дараҷаи илмӣ, услуб ва баёни мақолаҳо муаллифҳо масъуланд.

Мнение редколлегии не всегда совпадает с мнением авторов. За достоверность цитат и ссылок, научный уровень, стилистику статей ответственны авторы.

The opinion of the editorial board does not always coincide with the opinion of the authors. The authors are responsible for the reliability of citations and references, the scientific level, and the style of the articles.

Дар вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16.02.2020 ба қайд гирифта шудааст (№148, 149)

Сармуҳаррир:
Ансорӣ Муаззамхон, профессор

Муҳаррири масъул:
Воҳидов Шодмон, д.и.т., профессор

Котиби масъул:
Шарифова Гулпарӣ, н.и.ф, дотсент

Манзил:
735500, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Суғд, ш.Панҷакент, хиёбони Рӯдакӣ – 106.
t-mail: pamir555@inbox.ru

Ҳайати тахрирӣ/Редакционная коллегия/ Editorial team:
:

Абдуллоева М.А. д.ф.п., профессор (Тоҷикистон)
Азизов А.А. д.ф.п., профессор (Тоҷикистон)
Аминов Б. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Арал Азизуллоҳ (Афғонистон)
Аханов Б.Ф. к.п.н., дотсент (Қазоқистон),
Боқий Набижон (Ӯзбекистон)
Гаффорӣ Н.У, д.ф.т., профессор (Тоҷикистон)
Ғаффоров Ш.С. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Ғойибов Б.С. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Исакова М.С. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Киямов Н.С. д.п.н., профессор (Ӯзбекистон)
Қобулов Э.О., д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Қодирий Хондамир (Ӯзбекистон)
Мирзаев Н. М. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Мирзоюнус М.М. д.ф.ф., профессор (Тоҷикистон)
Муминов А.Қ. т.ф.д. профессор (Туркия)
Мухамедова Д.Ғ. д.ф.п. профессор (Ӯзбекистон)
Набиев В. д.ф.т., профессор (Тоҷикистон)
Нормуродова Г.Б. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Петрусевич А.А., д.ф.п., профессор (Россия)
Расулов А.И. д.ф.п. профессор (Ӯзбекистон)
Раҳимов Н. д.ф.т., профессор (Тоҷикистон)
Резван Е. Т. д.ф.д., профессор. (Россия)
Сабурӣ Х. М. д.ф.п., профессор (Тоҷикистон)
Саидов И.М. д.и.т., профессор (Ӯзбекистон)
Сангирова Д.Дж. н.и.т. дотсент (Ӯзбекиистон)
Сафаев Н.С. д.ф.п., профессор (Ӯзбекистон)
Сафаров Т. Т. д.ф.н., дотсент (Ӯзбекистон)
Турсунов С.Н. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Холиқова Р.Э. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Худойқулов Т. Д. д.ф.т., дотсент (Ӯзбекистон)
Ҳайитов Ш.А. д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Шамсиев Ӯ.Б. д.ф.п., профессор (Ӯзбекистон)
Шарапов Ш.Ҳ. д.ф.п., профессор (Тоҷикистон)
Эркинов А. С. д.ф.ф., профессор (Ӯзбекистон)
Эшов Б.Дж, д.ф.т., профессор (Ӯзбекистон)
Эшонқулов И.А. н.и.ф., дотсент (Ӯзбекистон)

© ДОТП, “Паёми донишкада”, “Анвори илм”, “Тафаккури таърих” соли 2022.

УДК 1МАҶ4
ББК – 87.889.7
В – 80
МАВОДИ анҷумани илмӣ-амалии байналмиллалии “Хонишҳои IV – уми Артуч” бахшида ба Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ, ҳамчунин барномаи Даҳсолаи байналмилалии амал “Об барои рушди устувор, барои солҳои 2018-2028”, “Масоили мубрами илмҳои педагогӣ, иҷтимоӣгуманитарӣ ва фанҳои дақиқ дар замони муосир”, 11-14 июли соли 2022 дар Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар шаҳри Панҷакент. – Панҷакент, 2022. – 482. Ҷилди 1.

МАТЕРИАЛЫ Научно-практической международной конференции “IV – е Артучовские чтения”, посвященная Годам развития села, туризма и народных ремесел, также Программы десятилетия действий «Вода для устойчивого развития 2018-2028 гг.», «Актуальные вопросы филологических, оциальногуманитарных и естественных наук в современное время», 11-14 июля 2022 года в Таджикском педагогическом институте в городе Пенджикент. – Пенджикент, 2022. – 482 с. Том 1.

MATERIALS scientific-practical international conference “IV - e Artuchians Readings”, dedicated to the Years of Rural Development, Tourism and Folk Crafts, as well as the Decade of Action Program “Water for Sustainable Development 2018-2028”, “Actual Issues of Philological, Social Humanitarian and Natural Sciences in the Modern time", July 11-14, 2022 at the Tajik Pedagogical Institute in the city of Penjikent. – Penjikent, 2022. – 482 s. Volume. 1.

МУҲАРРИРИ МАСЪУЛ ВА МУРАТТИБ:
Воҳидов Шодмон, доктори илмҳои таърих, профессор.

ОТВЕТСТВЕННЫЙ РЕДАКТОР И СОСТОВИТЕЛЬ:
Вохидов Шодмон, доктор исторических наук, профессор.

МУҚАРРИЗОН:
Ғаффоров Шокир, доктори илмҳои таърих, профессор (Ӯзбекистон).
Набиев Ваҳҳоб, доктори илмҳои таърих, профессор (Тоҷикистон).

РЕЦЕНЗЕНТЫ:
Гаффоров Шокир, доктор исторических наук, профессор(Узбекистон).
Набиев Фаххоб, доктор исторических наук, профессор (Таджикистан)

Баъзе фикр ва хулосаҳои дар маҷмуа омада ба нуқтаи назари таҳририят созгор наомаданаш мумкин. Барои дурустии иқтибос, ҳавола ва пойнавиштҳо, дараҷаи илмӣ, услуб ва баёни мақолаҳо, сирқоти мавод муаллифҳо масъуланд.

Мнение редколлегии не всегда совпадает с мнением авторов. За достоверность цитат и ссылок, научный уровень, стилистику, плагиат материалов статей ответственны авторы.

Дар асоси қарори Шӯрои Олимони Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар шаҳри Панҷакент ба нашр тавсия дода шуд (суратҷаласаи № 1 аз 25 августи соли 2022).
© ДОТП, 2022

Президентимиз Шавкат Мирзиёев Бухоро шаҳрини кезар эканлар, унинг тарихий ёдгорликларини кўздан кечириб: "Бухоронинг кўҳна ва боқий шаҳар, деб аталишида катта маъно бор. Бу ердаги қадимий обидалар, осори-атиқалар, халқимизнинг бетакрор қадриятлари, ўлмас анъаналари асрлар оша яшаб келмоқда.Чет элликларнинг, тарихчи ва мутахассисларнинг уларга қизиқиши доимо юқори бўлган. Бундан самарали фойдаланиш керак" [1] деб таъкидлаган эдилар.

Юртимиз истиқлол йилларида мазкур анъаналар қайта тикланиб, Бухоро яна ислом маърифати марказларидан бири мақомини эгаллашга ҳаракат қилмоқда. Шу мақсадда бугун вилоятда учта мадраса, 100дан ортиқ исломий йўналишдаги диний ташкилотлар фаолият юритмоқда. Давлатимиз раҳбари, муҳтарам Шавкат Миромонович ташаббуслари билан Бухоро давлат университетида "Ислом тарихи ва манбашунослиги" таълим йўналиши очилди. Бухоро Мир Араб мадрасаси олий таълим муассасаси мақомига кўтарилди. Мир Араб мадрасаси ҳузурида "Тасаввуф илми мактаби" ташкил этилди.

Бундан ташқари, давлатимиз раҳбарияти томонидан Бухородаги ислом маънавияти дарғалари, буюк алломаларимиз зиёратгоҳлари таъмирланиб, уларнинг бой маънавий-илмий мероси чуқур ўрганилмоқда. Бугун янги ўсиб келаётган авлодларимиз ўз тарихини, юртини, азиз- авлиёларини, осори-атиқаларини эъзозлаб, умумбашарий қадриятлар хазинасига ўзларининг муносиб ҳиссасини қўшмоқдалар.

Ҳа, бугун гуллаб-яшнаётган Ўзбекистонимизнинг кўрки Бухорои шарифнинг тараққиётига ҳисса қўшиш ҳар бир бухороликнинг бурчидир.

Буюк ипак йўлининг чорраҳасида жойлашган Кўҳна ва боқий Бухоро 2020 йилда «Ислом олами маданиятининг пойтахти» деган юксак ва шарафли номига эга бўлиб, жаҳон маданиятининг ўчоқларидан бири сифатида дунё аҳлига ўз бағрини кенг очиб келмоқда.

Бугун Бухорои шариф барча дўсту қадрдонларга мунтазир.

***

Раҳмонов Ойбек Равшан уғли,
тадқиқотчи

ЎРТА ОСИЁ ЭЛЛИНИСТИК ДАВР МАНБАЛАРИДА ТИТУЛЛАРНИНГ ЁРИТИЛИШИ

Аннотация: мақолада нумизматик хамда ёзма манбалар орқали Ўрта Осиё эллинистик давлатларининг номи, ҳукмдорнинг исми, қабул қилган титули, ҳукмдор тасвири, унинг тахтга ўтирган вакти ҳамда нумизматик манбалар орқали диний қарашлар ҳакидаги маълумотлар тадқиқот доирасига тортилган. Мақолада тарихий қиёсий, танқидий, мантиқий ва хронологик, семантик ва прагматик таҳлил усулларидан фойдаланилди. Ушбу титулларни ўрганишнинг қийинчилиги маълумотлар етишмаслигидадир. Мақолада эллинистик давр титуллари кўпроқ нумизматик манбалар асосида ўрганилди.

Калит сўзлар: Диадох, "Soter", "Nikator", MR`Y, MLK, "Василевс Антиохой", "Теос".

Тарих фанининг ёрдамчи соҳалари ичида ўз ўрнига эга бўлган нумизматика, мамлакатимиз истиқлолга эришганидан сўнг унинг нуфузи янада ортди, мустақил тарих фани сифатидаги мақомига эга бўлди. Чунки тарихимизни ўрганишда тангашунослик фанининг ўрни бекиёсдир. Мавжуд маълумотларнинг таҳлили шуни кўрсатадики, ҳукмрон давлатларнинг тили, маданий ва тарихий сабабларга кўра Ўрта Осиё ҳукмдорлари титуллари ўзгариб бориши тарихий жихатдан мумтазам содир бўлган жараёндир. Нумизматик манбалар

[1] Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Т.: Ўзбекистон, 2017, Б.147

орқали ҳукмдорлар титулларининг ёритилиши муҳим аҳамиятга эга бўлиб, Ўзбекистон ҳудудида титулларнинг пайдо бўлиши ва эволюциясига оид асосий назарияларни чуқурроқ ўрганиш имкониятини вужудга келтирди.

Баъзи ҳолларда ҳукмдордар ўз титулини худоларгага тенглаштирганлигини кўрамиз. Масалан, Хитойда "Худонинг ўғли", Ҳиндистонда "Девапутра" унвони ҳамда Бақтрияда "Богопаиро", Осурияда "Сар-сарани" ҳамда "Лугал" титуллари билан подшоҳлар ўзини янада илоҳийлаштирган.[Э.В Ртвеладзе, 1987, с.13]

Александр Македонский вафотидан сунг(323 йил) у барпо этган давлат уч қисимга яъни Македония, Миср ва Бобил(Салавкия) давлатларига бўлиниб кетди. Диадохлар – унинг лашкарбошилари ушбу давлатларни бошқарган. Диадох титулидаги лашкарбошиларнинг ҳокимияти подшо томонидан чекланган эди. Ўрта Осиёнинг жанубий ҳудудлари Селевк I "Nikator"(ғолиб, қутқарувчи) ташкил этган салавкийлар империясининг бир қисмига айланди. Селевк I "Nikator" титулини қабул қилган. Селевк I диадохлар ўртасидаги курашдан ғолиб чиқиб ўз титулини "ғолиб"(никатор) деб эълон қилган эҳтимол. Салавкийлар сулоласидан бўлган подшоҳлар турлича титулларга эга бўлишган, масалан, Антиох IV "Epifan", Деметрий II "Soter"(қутқарувчи). Ушбу титуллар дастлаб шоҳ тангаларида кейинроқ эса ёзма манбаларда пайдо бўлган.

Бақтрияда зарб этилган биринчи тангаларнинг пайдо бўлиши Селевкнинг ўғли Антиох I(Спитаменнинг қизи Апаманинг ўғли) номи билан боғлиқдир. Бу тангаларнинг номлари ҳам турлича еди. Жумладан, олтиндан ясалган тангалар статер, кумуш тангалар тетрадрахма, драхма ва ярим драхма деб аталган.[Э.В. Ртвеладзе, 1987, с.12]

Ўрта Осиёнинг жанубий минтақаларини Александр Македонский томонидан босиб олиниши, кейин салавкийлар ва Юнон-Бактрия давлатлврининг қарор топиши билан еллинларга хос бўлган "василевс"-шоҳ ва "василевс василеон"-шоҳлар шоҳи титули олий даражадаги ҳукмдорлар титулига айланади. Нумизматик манбалар орқали ҳукмдорлар титулларининг ёритилиши муҳим аҳамиятга эга бўлиб, Ўзбекистон ҳудудида титулларнинг пайдо бўлиши ва эволюциясига оид асосий назарияларни чуқур ўрганиш имкониятини вужудга келтиради.

Антиох I(мил. авв. 280-262 йиллар) тангаларининг ўнг томонида тож кийган шох тасвири зарб этилган. Терсида еса либоссиз Зевс тасвири туширилган. Ўнг қўлида бир даста чақмок. Чап қўлида эса қалқон ушлаган Зевс ҳамда юнон тилида "Василевс Антиохой" яъни "Шох Антиох" деган титул ёзилган.[Т. Беляева, 1978, с. 54]

Самарқанд Сўғдида милоддан аввалги III аср охири – II аср бошларида Антиох тангаларига тақлидан чиқарилган тангалардаги матнлар юнон ёзуви билан биргаликда оромий ёзуви ҳам битилган. Тангаларда подшоҳнинг исми ва титули суғд ёзуви билан эмас, балки оромий MR`Y(жаноб, ҳукмдор маъносида) сўзи билан ёзилган. Тангалардаги матнларда учрайдиган иккинчи титул ҳам MLK(юқори мартабали, шоҳ маъносини берган) оромий тилида ёзилган [Э.В. Ртвеладзе, 2001, с. 104].

Юнон-Бактрия тангалари, асосан, бир андозада бўлиб, ўнг томонида ҳукмдор тасвири ва унинг мартабасини, исмини ҳамда титулини грек ёзуви билан доира ёки устун шаклида ёзилганлигини кўришимиз мумкин. Терсида еса ҳукмдор ўзига пир қилиб олган маъбудларнинг, масалан, Зевс, Геракл, Посейдон, Аполлон, Диоскурларнинг тасвири туширилган эди[Э.В. Ртвеладзе, 1987, с.10]. Уларда подшоҳнинг мартабаси, исми ҳамда лақабини қаратқич келишигида масалан, "подало Антимах худонинг" деган грекча титул ярим доира ёки устунча шаклида жойлаштирилган. Бундан ташқари танганинг терсида маъбуднинг тасвири ёнида бир неча грек ҳарфларидан иборат монограмма ҳам бор (монограмма грек тилида моно - бир; грамма ҳарф). Тангадаги монограмма - тангани зарб қилган уста ёхуд ҳукмдор исм шарифларининг жимжимадор бош ҳарфи.

Юнон-Бактрия давлатининг асосчиси Диододни "мингта Бактрия шаҳар ҳукмдори" деб ёзган эди юнон-рим тарихчилари Помпей Трог ҳамда Августин[К. Абдуллаев, 2010, с.112]. Диодод I кумуш танга зарб этиб, унинг бу давлатнинг асосчиси ва қонуний подшоҳи еканлигини зарб эттирган тангаларидан билиб олиш мумкин. Тангаларда унинг портрети

тасвирланиб, “Шоҳ Антиох” (Василевс Антиохой) деб ёздирган. У ҳукмронлигининг дастлабги давридан тангаларга ўзининг номини эмас балки, Антиох номини зарб эттиради. У имрининг оҳиригача ўз исмини ёздирмайди. Тангаларининг реверсида қўлида чақмок ва бургут ушлаган Зевс тасвирланган. Бунинг мазмуни шуки, Диодод ва унинг аждодларига Зевс ҳомийлик қилган. “Диодод” номининг грекчадан таржимаси ҳам “Худо берган” деган маънони англатади[С.Турсунов,2013,с.147]. Диадод “Сотер”(қутқарувчи) ва “Теос”(худо) титулларини қабул қилганлигини Агафокл Диодод шарафига зарб эттирган тангаларидан ҳам билиб олиш мумкин.

Юнон-Бақтрия ҳукмдори Диодод II зарб этган тангада Зевс қўлида чақмоқ ушлаган ҳолда тасвирланиб, тангада “Basilevs Diodotoy”(шоҳ Диодод) титули ёзилган. Диодод II отаси Диодод I дан фарқли равишда ўз номини тангаларда зарб этади.

Ушбу давлатнинг яна бир ҳукмдори Антимах зарб эттирган тангаларида ўзини худоларга тенглаштириб “Басилевс Антимах Теос” яъни “шоҳ Антимах худо” деб ёзилган тангаларини зарб эттирган. Бу билан кўриниб турибдики, ўз титулини худога тенглаштириб, ўзини ниҳоятда илоҳийлаштириб, давлат бошқарувида диннинг ҳам накадар катта аҳамият касб этганини билишимиз мумкин. Дин эллинистик давлатлар бошқарувида катта аҳамият касб этганлиги, антик давлатларда зарб этилган тангаларни ўрганиш жараёнида ўз аксини топган.

Юнон-Бактрия тангаларида андозага тушиб қолган тасвирлардан чекиниш ҳоллари ҳам учраб туради. Подшо Евкратид даврида зарб этилган тангаларнинг ўнг томонида подшоҳнинг ўз сурати ҳамда “Улуғ шоҳ Евкратид” деган титул ёзилган, терсида эса йигит ёки эркак ҳамда пешонасига тиллақош тақган аёлнинг ён томондан зарб этилган сурати акс эттирилган. Суратнинг тагига: “Гелеокл ва Лаодика” деб ёзилган[Э.В. Ртвеладзе, 1987, с.10].

Ш. Пидаевнинг “Қадимги Термиз” номли китобида Юнон-Бақтрия подшоҳлари тангалари ҳақида қуйдаги маълумотларни келтиради: Юнон-Бақтрия подшоҳларининг тангаларидаги расмлар жуда зўр маҳорат билан акс эттирилган. Бу тангалар медалъерлик санъатининг ёрқин намуналаридир. Шоҳ Евтидемнинг тангасида “Шоҳ Евтидем ҳукмдор” деган титул зарб этилганлигини тасдиқлайди.

Евтидем (милоддан аввалги 235-200 йиллар) зарб эттирган тангаларининг ўнг томонида соқол-мўйловли Гераклнинг бош тасвири, терсида чопаётган от ҳамда “Шох Евтидем”(Vasilevs Evtidemoy) деган титули ёзилган. Таниқли тангашунос олим А.Хенинг Евтидемнинг тетрадрахмаларидаги оромийча МР’Й ёзувини МРАЙ тарзида ифодалаб қирол мақомидан пастрок ҳисобланган иэрархик ҳукмдорларга бериладиган титул деб тарифлайди [Э.В.Ртвеладзе,2009,с.346].

Деметрий(мил.авв. 200-185 йиллар) буйрўғига кўра зарб этилган тангаларнинг аверс томонида боши узра хартумини кўтариб турган, узун кайрилма тишли фил шаклидаги дубулға кийган шоҳнинг тасвири кўксигача тасвирланиб зарб этилган.

Танганинг реверс томонида ўнг қўлида тож. Чап қўлида эса гурзи билан шер терисини ушлаб турган Зевс тасвири ва юнон тилида “Шоҳ Деметрий”(Василевс Деметрий) деб ёзилган титули сўқилган. Деметрий Шимолий Ҳиндистонни истило этганидан сўнг Юнон-Бақтрия тангаларида кхароштхи ёзувлари ва ҳайвонлар тасвири ҳам пайдо бўлади. Бундан ташқари INDORIUM(ҳинд мулклари ҳукмдори) титулида ёзма манбаларда ифодаланади.

Евкратид(171-155 мил. авв. йиллар) тангасиниг ўнг томонида македонча дубулға кийган шоҳнинг кўкрагигача туширилган тасвири. Терсида еса от чоптириб келаётган егизак ака-ука Диоскурлар тасвири ифодаланган ва тангада “Халоскор шоҳ Евкратидники”(Soter vasilevs Evkratidoy) деган прекча ёзув орқали ўз титулини ифодалаган.

Унинг титули Халоскор(Сотер) бўлганлини у зарб эттирган тангалардан маълум. Евкратид тахт учун бўлган курашда Деметрий устидан ғалаба қозонади. Ҳокимиятни қўлга киритгач, у “Сотер” (қутқарувчи) титулини олади. Бу титул Бактрияни Деметрийдан қутқарди деган маънода қўлланган эҳтимол [А.А.Попов, 2001, с. 54].

Қадимги юнон тарихчиси Арриан Бақтрия армияси қўмондонини “Фрурарх” деб аталганлигини ўз асарида қайд этган[Arr. Anab. IV, 16, С.4-5]. Бош вазир эса Вазорк

фромодар деб аталганлиги ёзма манбалар орқали билиб олиш мумкин. Милоддан аввалги II асрнинг иккинчи яримидан бошлаб, жанубий Сўғд ҳудудида олд томонида Гераклнинг тасвири туширилган ва орқа томонида Зевс ҳамда Сўғдийларнинг ҳукмдори Аптат тасвири туширилган тангалар зарб этила бошлаган. Улар жанубий Сўғднинг, шу жумладан Наҳшабнинг барча ҳудудидан топилган, Сурхондарё вилояти Денов туманидан ушбу тангаларнинг каттагина хазинаси топилган. Ушбу тангаларда MRY Aptat(ҳукмдор Аптат) титули ёзилган[Э.В. Ртвеладзе, 2009, с.54].

Антик даврда Ўзбекистон ҳудудида тараққий этган давлатлардан бири – Даван давлатидир. Даван давлати маълум бир сиёсий уюшмани ташкил этган бўлиб, давлатни бошқарувчи ҳукмдор қадимги Хитой манбаларда «Ван»(подшо) титули билан давлатни бошқарган. Хитой манбаларда «Ван» титулига эга бўлган Моцай, Чань Финь, Муғуа, Янълю каби ҳукмдорларнинг номлари сақланиб қолган. Ягона ҳукмдор бўлган подшо, яъни, «Ван» давлат аҳамиятига молик бўлган ишларни оқсоқоллар кенгашига суянган ҳолда олиб борган.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, Юнон-Бактрия давлати ҳукмдори Диодод дастлаб салавкий ҳукмдор салавкийларга содиқ қолиб давлат мустақиллиги белгиси бўлган ўз тангаларини Антиох I шарафига зарб эттиради. Унинг ворислари даврига келиб "Сотер", "Теос", "Василевс", "Василевс василеон" каби титулларни олиб юришган. Даван давлати ҳукмдорлари эса хитой манбаларида "Ван"(подшо) титулида қайд этилган. Шу ўринда Хоразм ҳукмдорларининг етти аср мобайнида бир ҳилдаги сулолавий тамға билан танга зарб этганлиги жаҳон тарихи миқёсида олинганида ҳам кам учрайдиган ҳолат эди.

Фойдаланилган адавиётлар:

1. Ртвеладзе Э.В. Древные монеты Средней Азии. Из литературы . Г. Гулъяма нашриёти. Тошкент. 1987-г.12-бет.
2. Беляева Т. Из казнь чаря Деметрия-Паз.Коммунист издателъство, Таджикистана 1978-г.54-бет.
3. Э.В. Ртвеладзе, А.Х.Хасанов,Е.Б.Абдуллаев.Қаимги Ўзбекистон цивилизацияси:давлатчилик ва ҳуқуқ тарихидан лавҳалар.Тошкент.Ўқитувчи нашриёти.2001 й.104-бет.
4. Казим Абдуллаев, Амридин Бердимурадов. Традиции Востока и Запада в античной културе Средней Азии.Ташкент.Издателъство, Noshirlik yog`dusi. 2010-й..112-бет.
5. Турсунов С.Т.Сурхон вохаси моддий маданият тарихи. Тошкент. Muharrir nashriyoti. 2013.147-бет.
6. Ртвеладзе Э.В. История государственности Узбекистана. Том I. Ташкент.Ўзбекистон нашриёти.2009 й.346-бет.
7. Попов А.А. Эволюция царской власти в Греко-Бактрии Античное общество - IV: Власть и общество в античности. Материалы международной конференции антиковедов, проводившейся 5-7 марта 2001 г. на историческом факультете СПбГУ. СПб.,Масква. 2001г.54-бет.
8.Ртвеладзе Э.В. История государственности Узбекистана.Ташкент.Ўзбекистон нашриёти. 2009.
9. Ртвеладзе Э.В.Ўзбекистоннинг тарихий ўтмиши.Тошкент. Санъат журнали нашриёти. 2009 йил.23-бет.

***

ИСАЕВ О.А.
тарих фанлари кафедраси мудири, PhD,
АБДУРАШИДОВ А.А. катта ўқитувчи,
М.ҚУЛМЎМИНОВ ТерДУ катта ўқитувчиси,
Термиз давлат Педагогика институти,
Термиз Ўзбекистон

3. Маҳмудов Ю.Ғ. Дарс сифатига қўйиладиган дидактик талаблар. Услубий қўлланма. – Термиз: ТерДУ, 2020. – 32 бет.
4. Imanov B.B. Competencts The Quality Of Education And Their Organization. Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) Vol 10, Issue 5, May 2021.
5. Иманов Б.Б. Урок как фактор повышения качества образавания // SCIENCE AND WORLD International scientific journal. №7 (83), 2020.

***

МУНДАРИЧА/ОГЛАВЛЕНИЕ

№	Ном ва насаби муаллиф	Номи мақола	Саҳ
1.	**Ансорӣ Н.**	МАРДИ ОҚИЛУ ОЛИМ ВА ТАДБИРКОР	**2**
2.	**Aral A.**	ALISHER NAVOIYGA NISBAT BERILADIGAN YANGI OBIDALAR	**3**
3.	**Абдукаримов Љ.**	САЊМИ ПРОФЕССОР ШОДМОН ВОҲИДОВ ДАР ТАЊЌИЌУ ОМЎЗИШИ «МУНТАХАБ АТ-ТАВОРИХ»-И МУЊАММАД ЊАКИМХОН	**7**
4.	**Абдуллоев Ш. Б.**	“ДАДЕСТАНИ МЕНОГИ ХЕРАД” ДАГИ ДЕВЛАР ОБРАЗИ ВА УНИНГ ЗАРДУШТИЙЛИК ДЕМОНОЛОГИЯСИДАГИ АҲАМИЯТИ	**9**
5.	**Абдурашидова У.Р.**	ГУЛРУХСОР САФИЕВА – ШОИРИ НАВПАРДОЗ	**12**
6.	**Абдурашидова Р.Ф.**	К ВОПРОСУ О ПЕРИОДИЗАЦИИ ИСТОРИИ РАЗВИТИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА	**18**
7.	**Абдуқаюмов А.Р.**	МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ЭНЕОЛИТ ВА БРОНЗА ДАВРИ: ТАРИХШУНОСЛИК ЁНДАШУВЛАРИ	**20**
8.	**Абдулатипов У.Њ.**	МАСЪАЛАЊОИ НАЗАРИЯВИИ МЕТОДЊОИ ТАЊЌИЌИ НИЗОЪ ВА ТАТБИЌИ ОНЊО ДАР СУЛЊИ ТОЉИКОН	**24**
9.	**Абдулахатов Н.У.**	ДРЕВНЯЯ УСЫПАЛЬНИЦА ХАЗРАТ ШАХА МАНСУРА В МАРГИЛАНЕ	**28**
10.	**Абдуллаев Р.И.**	МИНГ ОЙИМ – ҚЎҚОН МАЛИКАСИ	**36**
11.	**Abdimo’minov T.B.**	AMIR TEMURNING VAZIRLARI HAQIDA	**41**
12.	**Абдурахманов А. Ю.**	СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ ҚИШЛОҚ ҲУДУДЛАРИДА АЛОҚА ВОСИТАЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ (1960-1980-йй.)	**44**
13.	**Абдурахманов А.Ю.**	СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ ҚИШЛОҚ ҲУДУДЛАРИНИНГ ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ ВА ГАЗЛАШТИРИЛИШИ (1960-1980-йй.)	**49**
14.	**Абдухолиқов Ф.**	ЎРТА АСР МИНИАТЮРАСИДА УМАР ШАЙХ МИРЗО ТАСВИРИ	**53**
15.	**Салимов Э. М., Акилова М. М.**	АРЗИШЊОИ ДИНЇ ДАР ФАРЊАНГИ ТОЉИК (АСРЊОИ VIII-XIV)	**55**
16.	**Аламов Ш.**	ПЕРОМУНИ НАҚШИ ЗАБОНИ ФОРСӢ ДАР РУШДУ ТАКЛОМУЛИ ЗАБОНИ АРАБӢ	**61**
17.	**Алимджанова Д. Н., Одилова М.Х.**	РОЛЬ ЗНАНИЯ В ПРОЦЕССЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	**64**
18.	**Амонов Ш. Н.**	АҲМАД ТАБИБИЙНИНГ ТУРКИЙ ДЕВОНЛАРИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТЛАР	**66**

19.	**Amonova S.**	THE ROLE OF MOTIVATION AND DEMOTIVATION IN LEARNING A SECOND LANGUAGE. HOW TO MOTIVATE STUDENTS	**70**
20.	**Анварова М. Н., Дадоҷонова Н. А.**	НАҚШИ НАҶИБ МАҲФУЗ ДАР ГУСТАРИШИ ИЛМУ ФАРҲАНГИ АДАБИЁТИ МУОСИРИ АРАБ	**74**
21.	**Анварова М. Н., Дадоҷонова Н. А.**	ВАЗЪИ ИЛМИВУ АДАБИИ МИСР ДАР АСРҲОИ XIX-XX	**77**
22.	**Анварова М.Н.**	КОРБУРДИ САНЪАТҲОИ БАДЕЙ ДАР “ЛАТОИФ-УЛ-АМСОЛ”-И РАШИДУДДИНИ ВАТВОТ”	**81**
23.	**Ансорова М.**	ИҚТИБОС ВА БАЪЗЕ ВИЖАГИҲОИ ГРАММАТИКИИ ОН	**86**
24.	**Аюбова М.З.**	ДОИР БА ТАТБИЌИ АНДЕШАЊОИ ВОЉИДАЛИИ МУЉМАЛЇ ДАР ОМЎЗИШИ ЊУНАРЊО (дар мисоли омўзиши наќќошї)	**91**
25.	**Ахмедова Д. Х.**	МАКТУБЛАРДА МИНТАҚА СИЁСАТИГА ОИД ХАБАРЛАР	**94**
26.	**Джураев Х.Х.**	АНСАРИ ПРИЗНАННЫЙ РЕКТОР ЕВРОПЫ	**99**
27.	**Хусен Х. Д.**	УЧИТЕЛЬ - ВЕЛИК ЧЕМ ОТЕЦ	**102**
28.	**Ahmedova G.O’.**	YOSHLARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHDA O’ZBEK XALQ OG’ZAKI IJODIYOTINING AHAMIYATI	**113**
29.	**Аюбов А.Р., Ваҳобова Г.Қ.**	ТОТЕМИЗМ ВА АКСИ ОН ДАР УРФУ ОДАТЊО ВА НОМЊОИ ЉУЃРОФИИ УСТРУШАНА	**115**
30.	**Аюбов А.Р.**	ИСТОКИ ПРОИСХОЖДЕНИЯ И ЭТИМОЛОГИЯ ТЮРКСКИХ ЭТНОТОПОНИМОВ И АНТРОПОТОПОНИМОВ СОГДА	**119**
31.	**Боқиев А.А.**	ТЕМУРИЙЛАР ШАЖАРАСИНИНГ“БОБУРНОМА”ДАГИ АХБОРОТ ҚАТЛАМИ	**124**
32.	**Боқиев А.А.**	ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИ ЁЗМА МАНБАЛАРИНИНГ АХБОРОТ ҚАТЛАМИ	**129**
33.	**Бегалиева М.О.**	ДАВРИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДА ШАРҚИЙ БУХОРО БЕКЛИКЛАРИ (XIX АСР ИККИНЧИ ЯРМИ -XX АСР БОШЛАРИ)	**140**
34.	**Бобоева С. Р.**	СУРХОН ВОҲАСИДА ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА РИВОЖЛАНИШИ (1920-1940 йй)	**143**
35.	**Бобокулова М. А.**	К ВОПРОСУ ВОВЛЕЧЕНИЯ ЖЕНЩИН В СФЕРУ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ НЕЗАВИСИМОСТИ ТАДЖИКИСТАНА	**146**
36.	**Бозоров М. Ж.**	ФИЛОСОФСКИЕ ПРОБЛЕМЫ МИГРАЦИИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	**152**
37.	**Boymurodova F. E.**	O'ZBEK MILLIY TAOMLARINING TARJIMA TADQIQOTIDA YOZMA YODGORLIKLARNING AHAMIYATI	**155**
38.	**Буриев З.**	КАСПИЙОРТИ ВИЛОЯТИ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ ҲАЁТИДА ХОРИЖИЙ ФУҚАРОЛАРНИНГ ИШТИРОКИ (XIX АСРНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИ XX АСР)	**157**

39.	**Воҳидов Ш.**	К ИСТОРИИ СЕМЕЙНОЙ ЖИЗНИ УЛУГБЕК КУРАГАНА (по сведениям “Муизз алансаб” и миниатюры XV века)	**163**
40.	**Ғафуров А. В.**	ТАҲЛИЛИ ЛУҒАВИИ ЯК МИСРАИ АРАБИИ ХОҶА КАМОЛИ ХУҶАНДӢ	**165**
41.	**Гоффоров Ш. С.**	НАПРАВЛЕНИЕ И ЗНАЧЕНИЕ ПРИДОРОЖНЫХ СООРУЖЕНИЙ В ОБСЛУЖИВАНИИ КАРАВАННЫХ ПУТЕЙ БУХАРСКОГО ХАНСТВА	**171**
42.	**Гаффаров Ш.С., Буриев З.Т.**	РОССИЙСКИЕ ПЕРЕСЕЛЕНЦЫ В ЗАКАСПИЙСКОЙ ОБЛАСТИ	**175**
43.	**Ғоибов К. Ш., Луфов М.Т.**	ТАШАККУЛИ САЛОҲИЯТНОКИИ КАСБИ ОМӮЗГОРОНИ ОЯНДА ДАР РАВАНДИ ТАЪЛИМ	**181**
44.	**Gofforov Sh. S.**	FROM THE HISTORY OF THE MADRASES OF UZBEKISTAN	**186**
45.	**Давлаталӣ Т., Халилзода С.н, Алимов Ю.**	ХОҶАМУЪМИН – ЯКЕ АЗ МАВЗЕЪҲОИ САЙЁҲИИ ТОҶИКИСТОН	**194**
46.	**Давлатова С. Т.**	МАРКАЗИЙ ОСИЁ ДАВЛАТЛАРИДА МИЛЛАТЛАРАРО ТОТУВЛИК: ДЎСТЛИК ВА БАРҚАРОРЛИК ГАРОВИ”	**199**
47.	**Джумаев М.И.**	ФОРМИРОВАНИЕ МАТЕМАТИЧЕСКОГО КОМПЕТЕНЦИИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО ТРЕБОВАНИЯМ В НАЦИОНАЛЬНОЙ УЧЕБНОЙ ПРОГРАММЕ УЗБЕКИСТАНА	**203**
48.	**Жўраев З. М.**	МАРКАЗИЙ ОСИЁДАН ЕТИШИБ ЧИҚҚАН АЛЛОМА АБУЛҲАСАН МОВАРДИЙНИНГ ИЛМИЙ МЕРОСИ: “ОДОБ АЛ-ҚОЗИ” АСАРИ ҚУРЪОНШУНОСЛИГИ ВА МАНБАШУНОСЛИГИ	**208**
49.	**Жўраева Н. Н.**	ЗАКАРИЁ РОЗИЙНИНГ «РУҲИЙ ТАБОБАТ» АСАРИДА АХЛОҚИЙ-ИЖТИМОИЙ ҚАРАШЛАР	**217**
50.	**Jalilov D.M.**	“OKS SIVILIZATSIYASI TARIXSHUNOSLIGIDAN LAVHALAR”	**219**
51.	**Ҷалолов С. Р.**	ОБ-ГАВҲАРИ ҚИММАТТАР АЗ ЛАЪЛУ ГУҲАР...	**222**
52.	**Жураев А.Б.**	ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ ЗАЩИТНЫМИ ДЕЙСТВИЯМИ У ЮНЫХ БОКСЕРОВ	**224**
53.	**Жўраева Н.**	«XIX АСРНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИДА ЗАРАФШОН ВОҲАСИДАГИ СИЁСИЙ ЖАРАЁНЛАР ВА ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ВАЗИЯТ»	**227**
54.	**Зохидий А.**	«МУРУДЖ-АЗ-ЗАХАБ» (ЗОЛОТЫЕ ОЖЕРЕЛЬЯ) КАК СЛЕДЫ ИСЛАМСКОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ В ДРЕВНЕЙ ФЕРГАНЕ	**229**
55.	**Зубов А. Б.**	ПРИСОЕДИНЕНИЕ СРЕДНЕЙ АЗИИ К РОССИИ	**232**
56.	**Ироимова О.Ф., Холова Ф.Ф.**	АСРИ НАВ БАРОИ РУШД ДОДАНИ ФАРЗАНДОН ВА ПЕШРАФТИ ЗАМОН	**288**
57.	**Иброимова О.**	ВАҲДАТ БЕҲТАРИН НЕЪМАТ	**292**

58.	**Идиев А. А.**	ШАЙБОНИЙ ВА АШТАРХОНИЙЛАР ДАВРИ ЭТНИК ТАРИХИНИ АКС ЭТГАН БАЪЗИ МАНБАЛАР ТАСНИФИ (ЎзР ФА Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти қўлёзмалар фондида сақланаётган манбалар мисолида)	**294**
59.	**Имомов У.Ҳ.**	НАЦИОНАЛЬНО-ДУХОВНЫЕ ЦЕННОСТИ И ИХ РОЛЬ В ВОСПИТАНИИ СОВРЕМЕННОЕ МОЛОДЕЖИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	**299**
60.	**Иноятов С.**	БУХОРО - “БУЮК ИПАК ЙЎЛИ” ЧОРРАҲАСИДА ЖОЙЛАШГАН МЎЪЖИЗА ШАҲАР: ТАРИХ ВА БУГУН	**301**
61.	**Раҳмонов О. Р.**	ЎРТА ОСИЁ ЭЛЛИНИСТИК ДАВР МАНБАЛАРИДА ТИТУЛЛАРНИНГ ЁРИТИЛИШИ	**300**
62.	**Исаев О.А., Абдурашидов А.А., Қулмўминов М.**	XX АСРНИНГ 20-30 ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЖАНУБИЙ ВИЛОЯТИ СУРХОН ВОҲАСИДА ОЛИБ БОРИЛГАН ҚУЛОҚЛАШТИРИШ СИЁСАТИ	**311**
63.	**Исаев О.А., Қулмўминов М.**	СОВЕТЛАР ТОМОНИДАН ЮРИТИЛГАН “ҚУЛОҚЛАШТИРИШ” СИЁСАТИ ҲАҚИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР	**314**
64.	**Исакова М.**	ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА ТУРИЗМНИНГ МАМЛАКАТ ҲАЁТИДАГИ ЎРНИ ВА АХАМИЯТИ	**317**
65.	**Исмоилова М. Б., Саркорбобоева М. М.**	25 СОЛИ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ ВА СИЁСАТИ ХОРИҶИИ ТОҶИКИСТОН	**322**
66.	**Исомитдинов Дж., Ўлмасова М. А.**	НАЗАРЕ БА ФАЪОЛИЯТИ ОЛИМОН-МУАРРИХОНИ СОЊИБМАКТАБИ ЊАВЗАИ ХУЉАНД ДАР ДАВРОНИ СОЊИБИСТИЌЛОЛИИ ТОЉИКИСТОН	**327**
67.	**Йўлдошев Б.**	ИЛК ДАВЛАТЛАР ТИПОЛОГИЯСИ	**334**
68.	**Ишанкулова Д.К**	ВЛИЯНИЕ МИКСТ БАКТЕРИАЛЬНО-ВИРУСНЫХ ИНФЕКЦИЙ НА ИММУНОРЕАКТИВНОСТЬ БОЛЬНЫХ БРОНХИТОМ В УСЛОВИЯХ ОТДЕЛЕНИЯ ИНТЕНСИВНОЙ ТЕРАПИИ	**338**
69.	**Кабилова У.Э.**	АҲМАД ЗАКИ ВАЛИДИЙ-ТЎҒОННИНГ ТУРКИСТОНГА ИЛМИЙ САФАРЛАРИ	**342**
70.	**Карабаев У.**	ТРАДИЦИОННАЯ НАРОДНАЯ ДОСУГОВАЯ КУЛЬТУРА	**345**
71.	**Каттаева Г. Ч.**	СОПОЛЛИ МАДАНИЯТИ ТАҚИНЧОҚЛАРИ ТИПОЛОГИЯСИ ТАРИХШУНОСЛИГИ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА МУЛОҲАЗАЛАР	**349**
72.	**Комилова З., Салимов Э. М.**	АМНИЯТ ҲАМЧУН ОМИЛИ АСОСИИ ТАҲКИМИ ДАВЛАТ	**353**
73.	**Кушоков С.Ю.**	ИЛК ДИНИЙ ҚАРАШЛАР ПАЙДО БЎЛИШИДА ҲАЙВОНЛАР КУЛЬТИ	**3676**
74.	**Султанова К.Қ.**	ЎЗБЕКИСТОН - ТОЖИКИСТОН ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ: ЯНГИ ДАВРНИНГ БОШЛАНИШИ	**362**
75.	**Қораев Ш. П.**	СУЛТОН ИБРОҲИМ МИРЗО АДАБИЙ	**366**

		АНЖУМАНЛАРИ ВА ШАРАФУДДИН АЛИ ЯЗДИЙ	
76.	**Кудайбергенов С.**	ЖАНУБИЙ ОРОЛБЎЙИ МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ИЛК ЎРТА АСРЛАР КАРВОН ЙЎЛЛАРИ ТИЗИМИДА	**372**
77.	**Қаршиев А. А.**	XIX АСР ИККИНЧИ ЯРМИ - XX АСР БОШЛАРИДА СУРХОН ВОҲАСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТИ (И-126-жамғарма ҳужжатлари асосида)	**374**
78.	**Қобулов Э. О.**	ЖАҲОН ЦИВИЛИЗАЦИЯСИ ТИЗИМИДА ТЕРМИЗ	**382**
79.	**Қодирова Л. Б.**	XIX АСРНИНГ ИККИНЧИ ЯРМИДА ЎРТА ОСИЁ-РОССИЯ ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАРИНИНГ АЙРИМ ЖИҲАТЛАРИ ХУСУСИДА	**385**
80.	**Ќодирова М.А., Ќаюмова О.Э.**	ТАЪЛИМИ ДУЗАБОНЇ ДАР СИНФЊОИ ИБТИДОЇ – ПАДИДА ВА МУАММОИ ПЕДАГОГИКАИ МУОСИР	**389**
81.	**Qurbonov A. M.**	O'RTA OSIYODAGI ENG QADIMGI ALTARLARNING KELIB CHIQISHIGA DOIR AYRIM MULOHAZALAR	**393**
82.	**Қурбонов Б.**	ФАХРИИ ҲИРАВӢ ВА “ЛАТОИФНОМА”-И Ӯ	**395**
83.	**Ќурбонова С. З.**	ДОИР БА ХУСУСИЯТЊОИ ЛЕКСИКОГРАФИИ ФАРЊАНГИ МАНЗУМИ АРАБЇ-ТОЉИКИИ «НИСОБ-УС-СИБЁН»-И АБЎНАСРИ ФАРОЊЇ	**399**
84.	**Қўшшаева Н. М., Неков И. И.**	НОСИРИДДИН ТУСИЙ ИЛМЛАР ВА УЛАРНИНГ ТАСНИФОТИ ХУСУСИДА	**401**
85.	**Лутфиллаев М.Х., Аминов Б.Б.**	УМУМ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИДА “ИНФОРМАТИКА” ФАНИНИ ВИЗУАЛИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОЛГИЯЛАРИ АСОСИДА ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ	**405**
86.	**Мавланов Ў., Кудайбергенов С.**	ЖАНУБИЙ ОРОЛБЎЙИНИНГ ЎРТА АСРЛАР КАРВОН ЙЎЛЛАРИ	**408**
87.	**Madalieva O. R.**	IS SULṭĀN ‘ALĪ MASHHADĪ THE AUTHOR OF THE GENERAL ALPHABETICAL ORDER OF THE DIVAN KHAZĀ'IN AL-MA‘ĀNĪ?	**411**
88.	**Mamatova H.**	ROLE OF CREATIVITY IN TEACHING ENGLISH	**467**
89.	**Мамадалиев Ҳ.М.**	ХАЛИФА ИБН ХАЙЙОТНИНГ “ТАРИХ” АСАРИ ВА УНДАГИ МАРКАЗИЙ ОСИЁ ТАРИХИГА ОИД МАЪЛУМОТЛАР ТАҲЛИЛИ	**470**
90.	**Масалиева О. М.**	ХАЛҚ ДУНЁҚАРАШИНИНГ ЎЗГАРИШИ — ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ИБТИДОСИДИР	**473**

ҶИЛДИ 2/ТОМ 2

91.	**Маҳмадшоев М.М., Миршоев А.А.**	КОНСЕПСИЯИ РУШДИ СИФАТИ ТАҲСИЛОТ ТАҲКИМБАХШИ ПОЯИ МОДДИВУ МАЪНАВИИ РАВАНДИ ТАЪЛИМ ДАР ДОНИШГОҲ	**482**
92.	**Маҳмудов Ф., Зарипов О.**	ДАБИРЛИК МОҲИЯТИ ВА УНИНГ ЎЗБЕК ДАВЛАТЧИЛИГИ ТАРИХИДА ТУТГАН ЎРНИ	**488**
93.	**Мирзаев А.**	ФАРҒОНА ВОДИЙСИДА ПАХТАЧИЛИКНИ	**492**

		РИВОЖЛАНИШИДА ТАЖРИБА ПАХТА ПЛАНТАЦИЯЛАРИНИНГ ТУТГАН ЎРНИ (АРХИВ ҲУЖЖАТЛАРИ АСОСИДА)	
94.	**Мирзаев Ж. З., Саидахматов Ш. Т.**	ТЕРМИЗ ШАҲАР АНГЛОМЕРАЦИЯСИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ	**499**
95.	**Мирзаев Ж. З., Абдурахмонов А.О.**	АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИДА ТЕРМИЗ ВА ЧАҒОНИЁНДАГИ ИЖТИМОИЙ-МАДАНИЙ ЖАРАЁНЛАР	**506**
96.	**Мирзаев Н.**	ЖАЛОЛИДДИН АБУ МУҲАММАД УМАР ХЎЖАНДИЙ ИЛМИЙ ФАОЛИЯТИ ВА ЁЗГАН АСАРЛАРИ	**512**
97.	**Мирзоев С.**	СОИНУДДИНИ ХУҶАНДӢ ВА “ ШАРҲИ “ НАЗМ-УД-ДУРАР”- И Ӯ	**516**
98.	**Мирзоев С.**	МАВЛОНО ҶАЛОЛИДДИНИ БАЛХӢ ВА ВАҲДАТИ ИНСОНӢ (Ба муносибати 25- умин солгарди Вахдати миллии Ҷумхурии Тоҷикистон)	**520**
99.	**Мирзоюнус М.**	АДАБИЁТШИНОСИИ МУОСИРИ ТОЉИК ДАР ЎЗБЕКИСТОН ВА РУШДИ ЊАМКОРИЊОИ СУДМАНД ДАР РЎЗГОРИ МО	**524**
100.	**Муминова П. А., Исомитдинов Ж. Б.**	СВЕДЕНИЯ РУССКИХ КРАЕВЕДОВ И ПУТЕШЕСТВЕННИКОВ О РЕМЕСЛЕННЫХ И ПРОМЫШЛЕННЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ ХУДЖАНДА ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – НАЧАЛА XX ВВ	**532**
101.	**Муродова М. Ҷ.**	ИНЪИКОСИ ВАЗЪИ СИЁСИЮ ИҶТИМОИИ СОЛҲОИ СИВУҲАФТУМ ДАР ОЧЕРКИ «ТАНҲОӢ»- И АБДУРРАҲМОНИ АБДУМАННОН	**537**
102.	**Мустафакулов А.А., Саттаров С.А. , Саттарова М., Норматова Д., Абдураимова Х.**	ИЛМ-МАЪРИФАТ ФИДОЙИСИ	**543**
103.	**Муҳамадизода М. Б.**	СУЛҲИ ТОҶИКОН ТАҶРИБАИ БЕНАЗИР ДАР БАРТАРАФ СОХТАНИ НИЗОҲОИ ДОХИЛӢ ВА БЕРУНӢ	**547**
104.	**Набиева Н.С.**	МОТИВЫ ЛЮБВИ В МИРОВОЙ ЛИТЕРАТУРЕ (В ПОЭМАХ НИЗЯМИ И ШЕКСПИРА)	**550**
105.	**Наботов Ф.С., Баходуров Б.Ф.**	ТОҶИКИСТОН ВАТАНИ ТУРИЗМ	**554**
106.	**Надирова Х., Сиддиков М.**	БАРКАМОЛ АВЛОД ВА ЮКСАК МАЛАКАЛИ КАДРЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ЖАРАЁНИНИНГ АСОСИЙ МАҚСАДИ	**558**
107.	**Наджмиддинов Ф.Н.**	МОДЕЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ БИЗНЕС-ИНКУБАТОРА, КАК ОСНОВА РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В СФЕРЕ УСЛУГ ГОРОДА ПЕНДЖИКЕНТ	**561**
108.	**Назаров О. М.**	ЎЗБЕКИСТОНДА АМАЛГА ОШИРИЛГАН ҚАТАҒОНЛИК СИЁСАТИ ВА УНИНГ ОҚИБАТЛАРИ	**572**
109.	**Назарова Д.**	ХАЛҚАРО АРХЕОЛОГИК ЭКСПЕДИЦИЯЛАР ТОМОНИДАН СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ	**576**

		АРХЕОЛОГИК ЁДГОРЛИКЛАРИНИ ЎРГАНИЛИШ ТАРИХИ (2002-2012 йиллар)	
110.	**Начмиддин А.**	АЪЛОХОН АФСАҲЗОД — МУҲАККИҚИ АДАБИЁТИ АСРИ XV	**579**
111.	**Нормўминов М. Б.**	ТЕРМИЗ АРХЕОЛОГИЯ МУЗЕЙИ ФОНДЛАРИДА САҚЛАНАЁТГАН АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИГА ОИД БЎЛГАН ТАНГАЛАР	**590**
112.	**Носирова С. Ш.**	АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИ ЎЗБЕК МУСИҚИЙ-МАДАНИЙ МЕРОСИГА БИР НАЗАР	**597**
113.	**Нурматов Ш. Ш., Сангинов М.М., Каримова М.Д.**	ОМИЛҲОИ ИНКИШОФИ САЙЁҲИИ ЭКОЛОГӢ ДАР ТОҶИКИСТОН	**599**
114.	**Nurboyeva N.N.**	ЎЗБЕКИСТОНДА АЁЛЛАРНИНГ ОИЛАДАГИ МАВҚЕИ (МУСТАҚИЛЛИК ЙИЛЛАРИДА)	**606**
115.	**Нуруллаева Ш. Қ.**	ХОРАЗМ ВОҲАСИ ЎЗБЕКЛАРИНИНГ МАРОСИМ КИЙИМЛАРИ ВА УЛАР БИЛАН БОҒЛИҚ УРФ-ОДАТЛАР	**609**
116.	**Одинаев А.**	САРГУЗАШТИ ПУРРА.. САБАБҲОИ ИХТИЛОФ МИЁНИ МИСР, ЭФИОПИЯ ВА СУДОН РОҶЕЪ БА САРБАНДИ “ЭҲЁ-“И БУЗУРГИ ЭФИОПИЯ ДАР ЧИСТ?	**615**
117.	**Оқилова М.А.**	ЗИКРИ АЛИШЕР НАВОӢ ДАР «ТАЗКИРАТ-УШ-ШУАРО»-И ДАВЛАТШОҲИ САМАРҚАНДӢ	**620**
118.	**Орзиев М.З.**	ТУРКИСТОН МИНТАҚАСИНИ ИНГЛИЗЛАР ТОМОНИДАН ЎРГАНИЛИШИ ЖАРАЁНИДА БУХОРО-АФҒОН МУНОСАБАТЛАРИ	**624**
119.	**Очилова М. И.**	МУНОҶОТ ДАР «ТАБАҚОТУ-С-СӮФИЯ»-И ХОҶА АБДУЛЛОҲИ АНСОРӢ	**627**
120.	**Пардаев А.**	ҚАШҚАДАРЁ ВОҲАСИДАГИ МИГРАЦИОН ЖАРАЁНЛАР	**633**
121.	**Пардаев О. Р., Холматов Ф. Ш.**	“КЛАСТЕР” ТУШУНЧАСИ ВА НАЗАРИЯСИ	**639**
122.	**Ражабова Г.С.**	АЛЬ - ХОРЕЗМИ - ВЕЛИКИЙ МАТЕМАТИК ВОСТОКА	**643**
123.	**Radjabova S. B.**	YANGI O’ZBEKISTON SHAROITIDA XOTIN-QIZLAR MA’NFAATLARINING HIMOYA QILINISHI	**648**
124.	**Раимкулов А. А.**	ШАҲРИСАБЗ ШАҲРИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ ТАРИХИ ЯНГИ ТАДҚИҚОТЛАР ТАЛҚИНИДА	**651**
125.	**Султонова К.Қ.**	ЎЗБЕКИСТОН ВА ТОЖИКИСТОН: ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК, АЗАЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР БИРЛИГИДАН СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИК САРИ	**655**
126.	**Раҳимов И.**	ФАРЊАНГИ КИРМАКПАРВАРИИ ТОЉИКОН АЗ ДИДГОЊИ ОЛИМОНИ РУС (АСРЊОИ XIII – XIX)	**658**
127.	**Раҳимова М.**	МАЪРИФАТИ ШЕЪР ДАР ДАРСҲОИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ	**661**
128.	**Рахмонов С.М.**	ХОДЖА БАХОУДДИН НАКШБАНД И ТАРИКАТЫ НАКШБАНДИЯ	**666**
129.	**Рахмонов Х.,**	ЖАНУБИЙ ВОҲАЛАРДАГИ ТАРИХИЙ	**669**

	Суюнов А.	ДЕМОГРАФИК ЖАРАЁНЛАР (1946-1970-ЙЙ.)	
130.	**Рашидов О.**	XX АСРНИНГ 20-ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИДА ҒОЯВИЙ-МАФКУРАВИЙ КУРАШ	**671**
131.	**Саидғанизода С.**	КОРБУРДИ ИСТИЛОҲОТИ АДАБӢ ДАР ОСОРИ АҲМАДИ ҒАЗЗОЛӢ	**675**
132.	**Саидғанизода С.**	АШЪОРИ АҲМАДИ ҒАЗЗОЛӢ ВА ХАСОИСИ ОН	**680**
133.	**Саиднуриддинзода А.С., Алимов Д.Х.**	РУШДИ ҲУНАРҲОИ МАРДУМӢ ДАР МИНТАҚАИ КӮЛОБ	**683**
134.	**Саломов Д.Ф.**	АҲАМИЯТИ ИҚТИСОДИЁТИ РАҚАМӢ ДАР ТАНЗИМИ ДАВЛАТӢ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	**687**
135.	**Сангирова Д. Х.**	“СУТ ПИШГУНЧА УРУШ...” (ВАҚТ ТУШУНЧАСИ ЎРТА АСР МАНБАЛАРИДА)	**690**
136.	**Саттаров С.А.**	ЧЕЛОВЕК КАК ПРИМЕР ФИЗИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ	**694**
137.	**Сатторов А.**	ЧАНД МУЛОЊИЗА ОИД БА “ШАРҲИ ТААРРУФ” –И МУСТАМИЛЛИИ БУХОРОЇ	**698**
138.	**Сатторова Д.**	ХОРАЗМ ШОИРИ САЪДИЙ ИЖОДИ	**702**
139.	**Safarov B.S.**	SURXON VOHASI AHOLISINING DEHQONCHILIK VA BOG’DORCHILIK XO‘JALIGI TARIXI	**706**
140.	**Сироҷзода Ф. С.**	РУШДИ САЙЁҲӣ ВА ҲУНАРҲОИ МАРДУМӣ ВОСИТАИ ТАҲКИМИ ИҚТИСОДИ МИЛЛӣ	**709**
141.	**Аъзамов С. (Субњони Аъзамзод)**	КАШФИ ТУРБАТИ РЎДАКЇ ВА “ДАФТАРИ ПАНЉРЎД”	**716**
142.	**Собиров Т. Р., Омонов Қ. К.**	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ НАУКИ ХАНДАСА (ИНЖЕНЕРНЫЕ НАУКИ) В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	**722**
143.	**Сулаймонова Г.Р.**	КАТЕГОРИЯИ МОДАЛИЯТ ДАР ЗАБОНҲОИ АРАБӢ ВА ТОҶИКӢ	**728**
144.	**Тангрикулов Ж. Э.**	ҚАЙТА ҚУРИШ ЙИЛЛАРИДА ЎЗБЕКИСТОНДАГИ АГРАР СИЁСАТ МАСАЛАЛАРИНИНГ ДАВРИЙ МАТБУОТ НАШРЛАРИДА ЁРИТИЛИШИ	**731**
145.	**Таниева Г.М.**	НОСИР ХИСРАВ “САФАРНОМАСИ”НИНГ ЎРТА ОСИЁ МУСУЛМОНЛАРИ ҲАЖ САФАРЛАРИ ТАРИХИНИ ЎРГАНИШДАГИ АҲАМИЯТИ	**736**
146.	**Темирова Ш. В.**	РОССИЯ ТОМОНИДАН ТУРКИСТОН ЎЛКАСИДА АМАЛГА ОШИРИЛГАН МАЪМУРИЙ- ҲУДУДИЙ БЎЛИНИШДА ЎЛКАНИНГ ТАБИИЙ, ТАРИХИЙ ИҚТИСОДИЙ ВА МИЛЛИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ (XIX асрнинг иккинчи ярми – XX аср бошлари)	**740**
147.	**Темиров Ж. Н.**	ЛИТЕРАТУРА ПЕРИОДА НЕЗАВИСИМОСТИ ТУНИСА	**752**
148.	**Тиллохоҷаева М.**	ТАШАККУЛИ САЛОҲИЯТИ КАСБИИ МУАЛЛИМОНИ ОЯНДА ҲАМЧУН ПРОБЛЕМАИ ПЕДАГОГӢ	**757**
149.	**Тоҷибоев Ш. Ғ.**	ТЕХНОЛОГИЯҲОИ МУОСИРИ ИТТИЛООТӢ – КОММУНИКАТСИОНӢ ДАР РАВАНДИ	**760**

		ТАЪЛИМ ВА ОМӮЗИШИ “НАЗМШИНОСӢ”	
150.	**Turdiyev B. S. Kamildjanov M.N.**	UZBEKISTAN – TAJIKISTAN: A NEW STAGE OF COOPERATION BASED ON MUTUAL TRUST AND FRIENDSHIP	**766**
151.	**Турсунов Б.Р.**	МАНБАШУНОС ОЛИМ ВА ОЛИЙЖАНОБ ИНСОН	**769**
152.	**Tursunov L. E.**	PHILOSOPHICAL ASPECTS OF LEGAL NIHILISM	**771**
153.	**Турсунов Н.Н.**	СУРХОН ВОҲАСИ АҲОЛИСИНИНГ ЖОЙЛАШУВИДА ҚИШЛОҚЛАРНИНГ ГЕОГРАФИК ЎРНИ	**774**
154.	**Тўхтаев А.Қ., Йўлдошева З.Ҳ.**	ХУРРАМБЕК – ШАРҚИЙ БУХОРОДАГИ МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ КУРАШИНИНГ АТОҚЛИ НАМОЯНДАЛАРИДАН БИРИ (1898-1932 йй)	**781**
155.	**Тўхтаев А.Қ., Боқиев А.А.**	ЎЗБЕКИСТОН ВА ТОЖИКИСТОН ДАВЛАТЛАРИНИНГ ТАЪЛИМ СОҲАСИДАГИ ҲАМКОРЛИГИ	**784**
156.	**Убайдуллоев А.**	ЌОЛАБЊОИ ШЕЪРЇ ВА МАВЗЎОТИ ОН ДАР ДЕВОНИ НОСИРАЛИИ САРЊИНДЇ	**787**
157.	**Усанов Б.Р., Шерматов К. М., Усанов Р.Т.**	СПРАВЕДЛИВОСТЬ ЕСТЬ ГЛАВНАЯ ДОБРОДЕТЕЛЬ	**799**
158.	**Усанов Р., Тӯрабоева Д.Ҳ., Ҷабборова В.Ҳ., Бегалиев Х.,**	ЗАМОН ОДИЛТАРИН ВА ОҚИЛТАРИН ДОВАР АСТ	**801**
159.	**Usanov E. M.**	ABDULLAXON IKKINCHINING SIYOSIY FAOLIYATI	**805**
160.	**Fayzullayev O.I.**	XORAZMSHOHLAR DAVLATIDA MAVJUD MANSAB VA UNVONLAR (SHIHOBIDDIN AN-NISOVIY ASARI ASOSIDA)	**808**
161.	**Файзуллаева М.**	ЭТНОМАДАНИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ УМУМИЙЛИГИ (таомларда акс этиши)	**816**
162.	**Бӯриев А., Файзулло Ф.**	АЗ ТАҶРИБАИ ФЕҲРАСТНИГОРӢ ДАР ИНСТИТУТИ ШАРҚШИНОСИИ БА НОМИ АБУРАЙҲОН БЕРУНИИ АКАДЕМИЯИ ИЛМҲОИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН	**819**
163.	**Ҳазратқулова Э. Б.**	«БОБУРНОМА» ВА АДАБИЙ ЖАНР МАСАЛАСИ	**827**
164.	**Ҳаитов Ш.А., Файзиева Ф.И.**	БУХОРО АМИРЛИГИ РУС МАНЗИЛГОҲЛАРИДА 1916 ЙИЛ ХАЛҚ ҚЎЗҒОЛОНИ ДАВРИДА КУРАШ ТАРҒИБОТИ ХУСУСИДА	**834**
165.	**Ҳайитов У.**	ИНСОННИНГ МОҲИЯТИ ВА МАЪНАВИЙ, МАФКУРАВИЙ ИШЛАРНИНГ АЙРИМ МОДЕЛЛАРИ	**838**
166.	**Ҳайитов У., Тиллахўжаева Х.**	ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТДА МАЪНАВИЯТ МУАМОСИ ВА УНИНГ ТИЗИМЛИ ТАҲЛИЛИ	**842**
167.	**Буранов А.Х.**	ЁШЛАРНИНГ ИЖТИМОИЙ-МАЪНАВИЙ ҚИЁФАСИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР	**848**
168.	**Хакимов Н.Х.,**	СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПАРТНЕРСТВА	**850**

	Амридинова Д. Т.	УЗБЕКИСТАНА И ТАДЖИКИСТАНА НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	
169.	**Хакимова Ш. И.**	МАШЃУЛИЯТЊОИ АМАЛЇ ВА ТАШАККУЛИ САЛОЊИЯТЊОИ ДОНИШЉЎЁН ДАР ОН	**854**
170.	**Халифаев М. М.**	ЦЕРЕМОНИЯ ВОЗВЕДЕНИЯ НА ПРЕСТОЛ БУХАРСКИХ ПРАВИТЕЛЕЙ В НАЧАЛЕ XX В. (ПО МАТЕРИАЛАМ «ТАЪРИХИ НОФЕЪИ» МУХАММАДАЛИ БАЛДЖУВАНИ)	**859**
171.	**Xasanov I.T.**	O‘ZBEKISTON JISMONIY TARBIYA TIZIMIDA PARALIMPIYA SPORT MUSOBAQALARI TARIXI	**863**
172.	**Xasanov I.T.**	O‘ZBEKISTON PARALIMPIYA TERMA JAMOASI TARKIBIDA SURXONDARYO SPORTCHILARI	**867**
173.	**Xasanov Sh. Sh.**	O‘ZBEKISTONNING JANUBIY VILOYATLARIDA MEVA – SABZAVOTCHILIK TARMOG‘INI RIVOJLANTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO‘LLAB – QUVVATLANISHI	**871**
174.	**Холиқов З.Э.**	ЭСКИ ТЕРМИЗНИНГ ЧОР УСТУН МИНОРАСИ ҲАҚИДА	**876**
175.	**Холиқова Р.Э.**	ИНСОН ҚАДРИ УЛУҒЛАНГАН ЮРТ	**878**
176.	**Холматова М. М.**	НАҚШИ ХОЉА НАСИРУДДИНИ ТЎСЇ ДАР АДАБИЁТИ ФОРСУ-ТОҶИК	**883**
177.	**Холмўминов Х. Э., Эрмуратов Э.**	СУРХОНДАРЁ ВОҲАСИ АҲОЛИСИНИНГ ДЕМОГРАФИК ЖАРАЁНЛАРИ	**889**
178.	**Ҳомидиён Ҳ. К., Ҳалимова А. А.**	КОРБУРДИ САНЪАТИ ВАСФ ДАР ШЕЪРИ ШОИРОНИ АРАБИЗАБОНИ ФОРСУ ТОҶИК (АСРҲОИ IX-X)	**891**
179.	**Худайбердиев Ш.Т.**	ИЛК ВА РИВОЖЛАНГАН ЎРТА АСРЛАРДА СУРХОН ВОҲАСИ СУҒОРИЛИШ ТИЗИМИ ТАРИХИ	**896**
180.	**Ҳомидова М., Анварова М. Н.**	ТАЪРИХИ АНЪАНАИ ТАДВИНИ АМСОЛИ АРАБ	**900**
181.	**Ҳомидова М., Анварова М. Н.**	ГЕНЕЗИСИ АМСОЛУ ҲИКАМ ДАР АДАБИЁТИ АРАБИЗАБОНИ ФОРСУ-ТОҶИК	**904**
182.	**Анварова М. Н., Хамидова М.**	ВОЗНИКНОВЕНИЕ ТРАДИЦИИ СОСТАВЛЕНИЯ ПАРЕМИОЛОГИЧЕСКИХ СЛОВАРЕЙ В АРАБСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ	**907**
183.	**Худойқулов Т. Д.**	ИЛМГА БАХШИДА УМР: 60 ЙИЛЛИК ИЛМИЙ ФАОЛИЯТ ЭЪТИРОФИ	**914**
184.	**Худойқулов Т. Д.**	XIX АСРДА ХИВА ДАВЛАТ ҲУЖЖАТЛАРИ: АРХИВ ВА КУТУБХОНАЧИЛИКНИНГ АҲАМИЯТИ	**915**
185.	**Хушвақов Н. О.**	НАСАФ ШАҲРИДАГИ МАҲАЛЛА ВА КЎЧА НОМЛАРИ ҲАҚИДА ЁЗМА МАНБАЛАР	**921**
186.	**Ҳайитов Ш.А.**	ЎЗБЕКУ-ТОЖИККА БИРДЕК ҚАДРЛИ, МАНБАШУНОСЛИК ИЛМИНИНГ ТАНИҚЛИ ТАДҚИҚОТЧИСИ	**923**
187.	**Ҳотамова М. Ғ.**	ТАҲЛИЛИ ФАЛСАФИИ МАФҲУМИ «ТАФАККУРИ ИНТИҚОДӢ»	**925**
188.	**Њољиев А.,**	ПАЁМЊОИ МОНДАГОРИ РЎДАКЇ ВА РОЗЊОИ АЗАММАТИ Ў	**931**
189.	**Ҷаъфаров Д.З.**	ЗИНДАГИРО АЗ ҲАСТИИ ОБ АСОС АСТ	**936**

		(Бахшида ба “Даҳсолаи байналмилалии амал “Об барои рушди устувор” солҳои 2018-2028”)	
190.	**Шаимкулов А. Х.**	ҚАЙТА ҚУРИШ ДАВРИДА ҲОКИМИЯТ ВА МАТБУОТ	**939**
191.	**Шарипова М.Њ.**	САЊМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ДАР ЊАЛЛИ МАСЪАЛАЊОИ ОИЛА ВА ОИЛАДОРЇ	**943**
192.	**Шарифова Г.**	ШАҲДИ ҚАНДИ САМАРҚАНД (Андешаҳо баъди мутолиаи китоби “Фарҳанги вожаҳо ва ифодаҳои мардумӣ дар осори Мавлавӣ”-и Ҳаёт Неъмати Самарқандӣ)	**947**
193.	**Шапулатов У. Х.**	СУРХОН ВОҲАСИНИНГ СУНЪИЙ СУҒОРИШ ТАРМОҚЛАРИ ТАРАҚҚИЁТИ ХУСУСИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР	**953**
194.	**Sharifi G.**	AFG‘ONISTONDAGI BUXORO MUHOJIRLARI	**956**
195.	**Шодмонова Г.Ф.**	РЕЛИГИОЗНЫЕ СИМВОЛЫ И ЛИТЕРАТУРНЫЕ ТЕРМИНЫ, ИСПОЛЬЗУЕМЫЕ В ЛИТЕРАТУРЕ ДЛЯ ОБОЗНАЧЕНИЯ БОГА ИЛИ ПРОРОКА	**958**
196.	**Шодиева Ш. С.**	ТУРКИЯ МАТБУОТИДА БУХОРО АМИРЛИГИДАГИ ТАРИХИЙ ВОҚЕЛИКЛАРНИНГ ЁРИТИЛИШИ	**961**
197.	**Шоймардонов И.**	ЎЗБЕКИСТОНДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ҚАЙТА ҚУРИШ ЖАРАЁНЛАРИ ВА МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ТУРМУШ ШАРОИТЛАРИ МУАММОЛАРИ (XX асрнинг 20-йиллар иккинчи ярми – 30-йиллар)	**963**
198.	**Шукуров Ф.**	МУҲИТИ АДАБИИ МОВАРОУННАҲР ДАР АСРҲОИ XIV- XV	**969**
199.	**Эргашев Ж.Ю.**	ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ТИЗИМИДА КЎПРИКЛАРНИНГ ЎРНИ (Бухоро хонлиги мисолида)	**974**
200.	**Эркинов А., Қурбонов А.**	КАМОЛ ЭРАСЛАННИНГ (1930–2022) НАВОИЙШУНОСЛИККА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРИ	**978**
201.	**Эшов Б.Ж.**	“АВЕСТА” - ОБЩЕСТВЕННЫЙ И ПОЛИТИЧЕСКИЙ СТРОЙ	**982**
202.	**Эшқобилов Б.Б.**	XIX–XX АСР БОШЛАРИДА БУХОРО АМИРЛИГИДА ЕР-СУВ МУНОСАБАТЛАРИ	**985**
203.	**Юлдашева Г.**	НАВОИЙ ҚЎЛЁЗМАЛАРИ ЭЛИЗАР БИРНБАУМ ТАДҚИҚОТЛАРИДА	**990**
204.	**Янгибоева Д.Ў.**	СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТ САНИТАР МАОРИФ УЙИ (1971-1990 йй)	**994**
205.	**Яҳёев М., Убайдуллоев А.**	ПЕШВОИ МУАЗЗАМИ МИЛЛАТ-МЕЪМОРИ СУЛҲУ ВАҲДАТ	**999**
206.	**Абдуллоев Ш. У., Давронов Б. Б.**	ОБЩАЯ ПОНЯТИЯ О СПОРТИВНОЙ ТРЕНИРОВКЕ	**1004**
207.	**Абдуллоев Ш.У., Самадов М.**	ҲОЛАТ ВА СТРУКТУРАИ ТАШКИЛИ ТАЪЛИМӢ ТАРБИЯИ ҶИСМОНӢ ДАР МУАССИСАҲОИ ТАЪЛИМӢ	**1006**
208.	**Бабаджанов Д. К.**	ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО МУЗЕЯ-ЗАПОВЕДНИКА” ИЧАН-КАЛА"	**1014**
209.	**Бобоназаров Ш.С.**	АФКОРИ АХЛОҚИВУ ПЕДАГОГИИ УСТОД	**1023**

		РӮДАКӢ	
210.	**Бобоназаров Ш.С.**	МАВҚЕИ МИНТАҚАҲОИ ТУРИСТӢ ВА РЕКРЕАТСИОНӢ	**1027**
211.	**Раззоқова Т. Р.**	САМТҲОИ САМАРАНОКИИ ТАШАККУЛИ НУТҚИ ОБРАЗНОКИ КӮДАКОНИ СИННИ ТОМАКТАБӢ	**1033**
212.	**Раззоқова Т. Р.**	РОҲОИ ИСТИФОДАИ АДАБИЁТИ БАДЕӢ ДАР ТАШАККУЛИ НУТҚИ КӮДАК (Афсона)	**1039**
213.	**Имонов Б.Б.**	ДАРС ТАҲЛИЛИНИНГ ИЛМИЙ – МЕТОДИК АСОСЛАРИ	**1041**
214.	**Мундарича/оглавление**		**1047**

***

НАШРИ ИЛМӢ-ПАЖӮҲИШӢ

ПАЁМИ ДОНИШКАДА
АНВОРИ ИЛМ
ТАФАККУРИ ТАЪРИХ
Нашри муштарак

ВЕСТНИК ИНСТИТУТА
СВЕТОЧ НАУКИ
ПОЗНАНИЕ ИСТОРИИ
Объединненый выпуск

INSTITUTE BULLETIN
LIGHT OF SCIENCE
KNOWLEDGE OF HISTORY
Combined release

2022, № 2. Ҷилди 1, 2.

Муҳаррири масъул/Ответственный редактор:
Шодмон Воҳидов
Муҳаррир/редактор: Гулпарӣ Шарифова

Муҳаррирони бадеӣ/Художественный редактор: Шодмон Воҳидов,
Верстка/веросторӣ Шодмон Вохидов, Меҳрангез Шарофзода

Маводи маҷаллаҳо дар таҳририяти шуъбаи табъу нашри ДОТдар ш. Панҷакент (иҷозатномаи № 148, 149 аз 16 феврали соли 2020 ба чоп омода карда шудааст. Нашри ротопринтӣ. Қоғази офсетӣ. Ҳуруфи Times New Roman Tj. Ҷузъи чопии шартӣ 64. Адади нашр 200. Ба чоп 20.08.2022 имзо шуд. Супориши № 12